GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ GIŽDRIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1,50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II | ŠIBENIK, 22 JUNA 1934 | BROJ 99

Dan Jadranske Straže

Pred dvanaest godina u divnom našem Splitu nekolicina naših istaknutih rodoljuba postavlja prve temelje jednoj od najjačih patriotskih organizacija u našoj Otadžbini, kojoj je uspjelo, da oko sebe okupi i oduševi ljubavlju za naše more i primorje u ogromnom broju bez razlike naše državljane, koliko one na primorju, toliko i one iz najudaljenijih krajeva naše Kraljevine. To je udruženje „Jadranska Straža", koja je postavila sebi za geslo: „Čuvajmo naše more", a poniklo je s jedne strane radi našeg medjunarodnog političkog i ekonomskog položaja, a s druge strane iz silne i goruće ljubavi naših primoraca prema moru i životu na njemu. I tako imamo divan prizor. Pokret započet na našem Jadranu najskromnijim materijalnim sredstvima, ali velikom moralnom snagom i nesalomljivom voljom za život i borbu za opstanak, što dalje od svog središta, sve jače osvaja i predobija najšire slojeve našeg naroda isto kao početni mali vodeni kolutić, što se postepeno razvija u sve veći i veći val, koji svojom snagom sve zapljuskuje i zahvata. Prema tomu mi danas imamo radosnu činjenicu, da su redovi jadranskih stražara, sve što se odmičemo od naše obale, gušći i zbijeniji, te nema u cijeloj našoj državi iole znatnijeg mjesta, u kome ne bi bilo ove naše patriotske organizacije.

Tako smo dobili vojno defanzivnu ekonomski ekspanzivnu, a kulturno nacionalno - propagandnu ustanovu, koja je stavila sebi u zadatak odbranu najvećih interesa našeg naroda, koji su skopčani sa životom i radom na moru, kao i osiguranje morskih obala naše države. Ali nije Jadranska straža rašírena i popularizovana samo u našoj državi, već se ona razvija iz dana u dan sve više napreduje i u tudjini medju našim emigrantima, gdje je razvila veliku propagandu našeg pomorstva, ukazala na njegov privredni značaj i potrebu privredne ekspanzije, kao i upozorila na njegovu kulturnu važnost. Koliko god mi, što smo na domu, ljubimo naše pomorstvo i za njegov razvitak i napredak ne bismo se ustezali da podnesemo bilo koju žrtvu, jer smo sigurni da uz materijalnu nekad veću a nekad manju korist imamo od njega veliku moralnu dobit, toliko su i naši iseljenici gordi i ponosni, kada se mogu podičiti bilo kojim dobitkom svoje Otadžbine na pomorskom području. Ta nema za njih u tudjini veće sreće i ponosa, nego kada ugledaju, da se na našim brodovima, koji ih posjete, ponosno vije sveto znamenje: naša narodna– jugoslavenska trobojnica.

Naša Kraljevina k svaka druga slobodnā pomorska dva mora bezuslovno da ima velisvoju mornaricu, da joj brani ob. Inače i najbolja kopnena vojska ne može da razvije nesmetano svoju snagu, kada nije s mora zaštićena. Mi smo u srećnom položaju, da se možemo razvijati na moru bez ikakvih ograničenja, jer imamo slobodno more, te nam to ne može niko osporavati, ni smetati. Moramo znati kako da iskoristimo ovu slobodu mora, moramo naći puta i načina, kako dā razvijemo našu pomorsku ekonomsku ekspanziju, te se ne smijemo plašiti momentalnog

zastoja prometa na moru, a prije svega moramo podignuti vojno-pomorsku odbranu, da ona bude faktor u medjunarodnoj zajednici, s kojim se mora najozbiljnije računati. To ne smijemo nikada pustiti iz vida i ne smijemo se zadovoljiti s onim, što smo do sada postigli. Prije svega ono što smo do sada stekli, treba da se sačuva i održi, a zatim da se naša pomorska odbrana kao i pomorska ekonomska ekspanzija razvije, kako to diktuju naše životne potrebe prema savremenim prilikama.

Mi treba da imamo takvu ratnu mornaricu, da bude uvijek u mogućnosti, da odbrani našu dugu, ljepo razvedenu, raskošno okićenu obalu sa bezbroj ostrva, ostrvčića, zaljeva, zatona, uvala i pristaništa, da joj ravne u svijetu nema.

Velik dio naše trgovine i prometa treba da bude doveden u naše primorje i upućen na morske puteve kao najzgodnije i najjeftinije. Naša primorska privreda je u jakoj vezi sa mnogom trgovinom i industrijom u zaledju, kojoj preko mora otvara puteve i u najdalje zemlje, jer je vrlo dobro poznata činjenica, da ne samo što more ne razdvaja, nego najbolje i najlakše spaja i najdalje kontinente.

Ako za ijedan narod vrijedi ona poznata izreka „navigare necesse est", to svakako na prvom mjestu vrijedi za naš narod. Za našeg primorca, u pravom smislu riječi, ploviti znači isto što i živjeti, jer za njega nema života bez plovljenja po moru.

Da je svijest o ovoj istini prodrla u sve naše krajeve i medju sve slojeve našeg naroda, najbolji su dokaz dosadašnji veliki uspjesi Jadranske straže. Odgovarajući željama svojih članova, da vidno pokaže ljubav naroda prema našoj Ratnoj mornarici, Jadranska straža joj nedavno poklanja hidroavion „Sarajevo", a pred nekoliko mjeseca predaje joj divni, moderni školski brod „Jadran", koji služi na čast našoj Ratnoj mornarici, a na veliku korist našem oficirskom i podoficirskom podmlatku. Kada znamo, da se bez ovakovog školskog broda na jedra, kakve imaju sve, pa i najmanje pomorske države, ne može ni zamisliti prava i potpuna pomorska obuka, niti vrsni i sposobni pomorski oficiri, onda nam je potpuno jasno od kolike je dobiti i važnosti za našu Ratnu mornaricu ovaj školski brod, nabavljen prilozima cjelokupnog našeg naroda, gdje su se u prikupljanju darova naročito istakle naše žene i djeca. Stoga ga prate blagoslovi i tople želje milijona srca za sreću i napredak pitomaca, koji će se na njemu u pomorstvu praktično obućavati i biti dostojni nasljednici naših pomoraca svjetskog glasa: Martinovića, Zmajevića, Pracata, Vojnovića, Ivanovića, Želalića, Smeća, Visina i čitave plejade drugih slavnih imena, kakvim bi se, s pravom, dičili i najveći pomorski narodi.

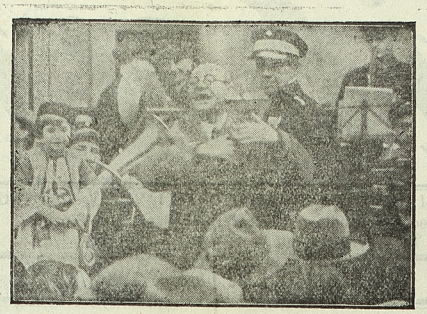
Svečanost, koju u nedjelju priređuje u Šibeniku Jadranska straža, daće nam prilike, da mi kao primorci i rodoljubi, koji smo u prvom redu pozvani, da poradimo na ostvarenju ciljeva Jadranske straže, jasno pokažemo, da dobro razumijemo što za nas znači Jadranska straža, koja preko svojih almanaha, revija, kalendara, predavanja, tečajeva, ekskurzija, ljetovališta itd. širi ljubav za naše more i primorje, probudjuje interes za njegovu odbranu i raznosi slavu naših pomoraca i naših divnih primorskih krajeva širom cijelog svijeta.

Pomažući priredbe Jadranske straže, upisujući se njezine članove i šireći njezinu ideologiju, doprinosimo u prvom redu, da se naše primorje, koje u glavnom živi od mora, podiže i razvija, a onda doprinosimo sigurnosti i odbrani naše obale, a time slavi i veličini naše Otadžbine.

Radeći ovako najbolje ćemo ispuniti želju našeg ljubljenog Kralja i Gospodara, koji je svima nama na Primorju preporučio, da čuvamo naše lijepo, plavo Jadransko more riječima: „Budite i odsada, kao do sada budni čuvari našeg Jadrana — za Vama stoji čitava Otadžbina", te smo u svakoj prigodi dužni, da i djelom pokažemo, da su nam ove kraljevske riječi duboko u srcu urezane.

Š.

„Filmske novosti sa Jadrana"

Režiser: FRANJO LEDIĆ, kod režiranja filma u Splitu

Naš poznati radnik na polju nacionalnog filma režiser Franjo Ledić, koji je već više uspjelih filmova sa našeg Jadrana snimio, odlučio se da izdaje redovite „Filmske Novosti sa Jadrana", da udovolji želji kino publike po sjevernim krajevima naše države, koja je željna da vidi naše more barem na platnu.

Režiser Ledić izradio je prvi film za novi ciklus u Splitu pod naslovom „Život u Metropoli Jadrana". Naročito će Šibenčane interesirati filmske snimke sa veslačke utakmice „Krka"-„Gusar" koje su vanredno lijepo uspjele, te će prijatelji „Krke" vidjeti borbu svojih miljenika na platnu.

Velika pobjeda veslačkog kluba „Krke" nad „Gusarom" u filmu je vjerno prikazana, te će svaki Šibenčanin bio on športaš ili ne, doći da pogleda ovaj film.

Ali kao najveća senzacija za grad Šibenik bit će svakako dolazak režisera Ledića da snimi kulturni film grada Šibenika. Šibenčani treba da pozdrave ovu ideju, da se Šibenik sa svojim starodrevnim znamenitostima snimi u jedan kulturni film.

U grad je stiglo filmsko društvo pod vodstvom g. režisera Ledića i snimanje je započelo, te će gradjanstvo Šibenika u nedjelju prigodom *Jadranske veslačke regate* imati prilike da bude snimljeno u filmu.

Kulturni film grada Šibenika izaći će kao drugi film ciklusa „Filmske Novosti sa Jadrana" te će ovaj novi film izvrsno poslužiti u propagandne svrhe gradu Šibeniku.

„Krka" je dobila za oštećeni osmerac 20.000 d.

Lijepa gesta Direktora Jugosl. Lloyda g. Banca

Kao što je već „N. T." javila, pred nekoliko dana desio se je novom Krkinom osmercu „Sretno" nesretan slučaj, time što je, polazeći na trening, udario u gvozdeno uže, kojim je bio privezan parobrod „Iskra" vlasnosti Jugosl. Lloyda.

Ovaj nesretan slučaj izazvao je u gradu veliku žalost, a i opravdanu nervozu, jer je time, došlo u pitanju ne samo nastupanje „Krke" na Jadranskim regatama, već i na takmičenju za prvenstvo Države i Evropskom šampionatu.

Pretsjednik „Krke" g. Dr. Dominis posjetio je prekjučer lično u Zagrebu gen. direktora Jug. Lloyda g. B. Banca te mu izložio ovaj slučaj, koji je našu „Krku" doveo u jednu vrlo tešku situaciju, jer i uz najbolju volju nije bilo moguće namaknuti sredstva, da se nabavi ili popravi oštećeni osmerac.

G. Bánac shvatio je svu težinu situacije u kojoj se nalazi „Krka", pak je izišao u susret time, što je poklonio „Krki" Din. 20.000

Ovo razumijevanje i ovakva susretljivost g. Banca izazvala je u gradu veliko veselje a i naročito priznanje, jer je time „Krki" ipak omogućeno da uz osale priloge, ako i ne nabavi novi, a mo barem dobro opravi oštećeni osmerac,

Ova lijepa gesta direktora g. Banca ostaće u trajnoj uspomeni svih Šibenčana.

Tvrtka ANJEO MATIČIĆ i drugovi-ŠIBENIK ima na sladištu svakovrsne prvoklasne bukov i hrastove parkete od Din. 20.- po M unapred. Kod iste se može dobiti prvoklasne hrastovine, jasena i bukovine uz najumjerenije cijene.

SPLIT **IDEAL** SPLIT

vornica kapa i šešira muš h i ženskih svake vrsti, po njižoj cijeni izrađuje i po avlja najžur. bez prigovora

POKUĆSTVO

NA OTPITU I BANKOVNE KNJIŽICE DOBIJETE SAMO U NOVOOVORENOM SKLA- — DIŠ POKUĆTVA —

kraj crkvov. Frane u Šibeniku

. GRABOVAC

zastupstvi komisiono skladište

Proda se motor marka „Rubi" će cilindera podesan za čamce. Za ormacije obratiti se kod g. Adolf Šte, Knin.

Dobra berba višanja u šibenskom, trogirskom i biogradskom srezu

Ovih je dana započela berba višanja u srezovima šibenskom, trogirskom i biogradskom srezu. Općenito uzevši rod će ovogodišnjih višanja biti vrlo dobar premda se neće doseći prošlogodišnji. U samom šibenskom srezu ima preko 75.000 stabala i to na području općine Vodice i Zatona. Cijene se sad kreću dosta nisko, te su domaći trgovci plaćali najviše 1 dinar po kilogramu što znači 25 do 50 posto jeftinije nego prošle godine. Računa se da će izvoz naših višanja biti ove godine nešto veći i to za Italiju i Njemačku. Zadarske tvornice maraškina, koje su i ranijih godina bile dobar kupac naših višanja, već su otpočele kupovanjem u okolici Vodica, Zatona, Omiša i Trogira Tako je prošlih dana najveća tvornica maraskina u Zadru „Luxárdo" kupila oko 10 vagóna višanja. Očekuje se da će cijene dalje pasti, te će se svježe plaćati na veliko 0.50 dinara po kg. a suhe 1.50 do 2 dinara kao što je to i bilo ranijih godina.

Gradnja aeroporta kod Splita

Aeroklub u Splitu poduzeo je korake da se iduće sezone izgradi u samoj blizini Splita aeroport za pristajanje aviona. Taj aeroport izgradit će se iz razloga, što će se do godine uvesti stalna avionska veza Splita, koji će biti povezan sa drugim zračnim linijama naših centara.

Nov aparat za letenje u Moskvi

Moskva. Meskovski slikar Žarkov je pronašao nov aparat za letenje i nazvao ga je „vazdušna plovka". Aparat je kombinacija balona i krila, koja liče na krila aeroplana. Pomoću balona i krila može se čovijek nogama odbiti od zemlje i letjeti u bilo kojem pravcu.

Most preko Dnjestra između Rumunije i SSSR

Bukurešt. Odmah poslije naimenovanja rumunjskog poslanika u Moskvi i sovjetskog u Bukurštu pristupiće se gradnji mosta preko Dnjestra. Pregovori po svoj prilici neće trajati dugo, jer je prema privatnim vijestima u tom pogledu već postignut sporazum između Tutulesa i Litvinova. Novi most će se istovremeno graditi sa dvije strane. Preko toga mosta će voditi međunarodna pruga Pariz—Beograd—Bukurešt—Odesa. Kad ta pruga bude gotova put između Bukurešta i Odese će trajati samo 13 sati.

IZJAVA *)

U „Novo Doba" od 20 juna broj 143 sekretarijat Jugoslavenske Narodne Stranke u Splitu, medju ostalim saopćenjima, donosi da me je glavni odbor ovlastio da provedem organizaciju u šibenskom srezu.

Na ovo mogu da izjavim da je gornja vijest neosnovana i netačna, jer nikakovo ovlaštenje nisam primio, niti bi se tim poslom bavio a niti toj struci pripadam.

Šibenik 21 juna 1934.

Adolf N. Makale

*) Za članke pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

Solidna novogradnja sa taracama i dvorištem prodaje se ili bi se zamijenila.

Unajmljuje se 1 sobu s pokućstvom na lijepom sunčanom položaju u blizini poljane.

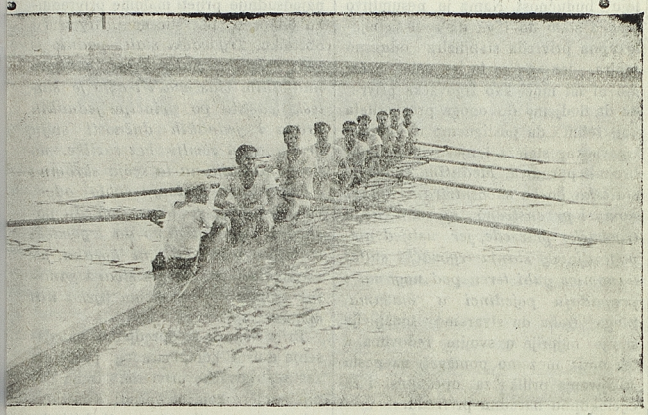
Prodaje se vrlo jeftino kuća dvokatnica sa prizemljem, dvorištem, terasom i svim komforom.

Polovnu kutiju za violinu kupio bih. Obratiti se: Tiskari E. Vitaliani i Sin.

GRADSKE VIJESTI

Jadranske veslačke regate u Šibeniku

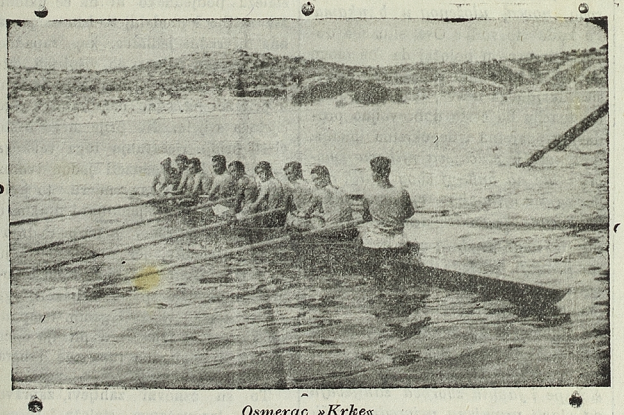
Pod pokroviteljstvom i uz prisustvo Ministra za fizičko vaspitanje naroda g. Dra. B. G. Anđelinovića. — Veliki interes u Splitu i Šibeniku — Spličani dolaze u velikom broju posebnim izletničkim parobrodom »Bled«. — Šibenčani će srdačno i sportski dočekati »Gusara«.

Osmerac »Gusara«

U nedjelju 24 o. mj. održaju se u Šibeniku po prvi put Jadranske veslačke regate, koje su raspisane od strane Jug. veslačkog saveza kao posebna atrakcija za naše primorske klubove. Ma da će se u glavnom na ovim regatama voditi borba između naša dva najbolja kluba, „Gusara" i „Krke", ipak se je računalo, da će ova priredba biti uzveličana učestvovanjem i drugih primorskih veslačkih klubova, koji su se naročito u posljednje vrijeme, podvostručili. Nažalost prema do sada stiglim prijavama, mnogi klubovi su otkazali sudjelovanje na ovim regatama, ma da razlozi, koje navađaju, nijesu uvjerljivi.

Ovim regatama prisustvovaće lično Ministar za fizičko vaspitanje naroda g. Dr. B. G. Anđelinović, koji je posvetio naročitu pažnju našem veslačkom sportu, a za ove regate i to za pobjednika u osmercu darovao je skupocjeni srebreni pokal.

Osmerac »Krke«

Za ove regate koliko u Šibeniku toliko i u Splitu vlada veliki interes tako da će spličani ovog puta doći u velikom broju da bodre svoje ljubimce i to posebnim luksuznim izletničkim parobrodom „Bled". Svima je nama još u živoj uspomeni lijep i srdačan doček, kojeg je Split priredio našim Krkašima, a tako isto i nadasve sportsko držanje splitske publike za vrijeme takmičenja u Splitu na posljednjim međuklubskim utakmicama, pak se radi toga i Šibenčani spremaju da se na isti način odužе Gusarima i onim brojnim drukerima, koji nam u nedjelju dolaze u goste.

Jadranske veslačke regate ne samo samo da su od velikog značenja za naše primorske klubove, jer one zapravo znače mjerenje snaga pojedinih naših primorskih klubova pred takmičenje za prvenstvo Države u Beogradu, - nego će one ujedno prestavljati pravi sportski užitak za našu publiku, koja će imati prigode da prati borbu naših dvaju najboljih klubova u ništa manje nego osam tačaka.

Raspored takmičenja je slijedeći:

1) četvorka yol-de-meer za novake na 1200 m.
2) dvojka yol de-meer za novake na 1200 m.
3) četverac autriger sa kormilarom za sve veslače na 2000 m.
4) četvorka yol-de-meer pomladak na 800 m.
5) četverac autriges bez kormilara za sve veslače na 2000 m.
6) osmerac yol de-mer za novake na 2000 m.
7) četverac autriger za novake na 2000 m.
8) osmerac za sve veslače na 2000 m.

Do sada utakmičeni odbor raspolaže sa četiri nagrade i to: pokal Min. g. Dra. Anđelinovića, pokal Jadr. Straže i 2 pokala koja posjeduje „Krka". Očekuju se još neki pokali, koji su obećani, ali nijesu stigli, tako da se može sa sigurnošću računati, da će skoro svaka tačka biti nagrađena.

Utakmični odbor vrši posljednje pripreme, te će ovih dana izići iz štampe i posebni program takmičenja sa postavom momčadi za svaku pojedinu tačku.

ZA POSTRADALE RUDARE. Radnička komora u Splitu je svojedobno pokrenula akciju oko sakupljanja priloga medju radnicima-namještenicima za postradale rudare u Kaknju, te se i u Šibeniku ta akcija vodi. Prilozi se mogu predati i Povjereništvu Radničke Komore.

Preporuča se radnicima-namještenicima, da poduprу ovu akciju i doprinesu svoj makar i mali obol.

SVEČANA SJEDNICA JADRANSKE STRAŽE MJESNI ODBOR ŠIBENIK. Pozivlje se članstvo J. S. da nefaljeno prisustvuje svečanoj sjednici upravnog i nadzornog odbora koja će se održati u sokolskoj dvorani dne 24 juna u 11.30 sati prije podne.

JEDAN UGLEDNI PRIJATELJ IZ KOTORA između ostaloga piše nam: „Čudi nas što je Jadranska Straža o-iz Šibenika ograničila izlet do Dubrovnika čime lišava svoje članove užitka da vide Boku koju posjećuju mnogobrojni stranci iz najdaljih krajeva svijeta. Ako Šibenčani ne posjete znamenitu Boku i ne učine izlet do Cetinja čuvenim lovćenskim serpentinama, koje su priznate kao svjetska turistička atrakcija, njihov izlet biće odista krnj i manjkav".

IZLET U SPLIT, KASTELA I TROGIR. Franjevci sv. Lovre organizirali su veliki duhovni izlet na 1 jula. Cilj je izleta Gospa od Zdravlja u Splitu, gdje će hodočasnici obaviti svoje vjerske dužnosti. Nato će biti slobodan odlazak posebnim autobusima u Sinj. U Splitu se stoji do 4 sata iza podne, kad se vraćaju hodočasnici iz Sinja, te se opet zajednički putuje za Kaštela i Trogir. Posebni vodiči tumačiće izletnicima znamenitosti koje su vrijedne da se vide u Splitu i Trogiru. Vodstvo izleta sve je uložilo, dа izletnicima u svakom pogledu toga dana bude zajamčena duševna i ina zdrava ra onod . Putovanje je posebnim parobrodom „Jadranske Plovidbe". *Prijave do 26 na večer primaju se samo u Samostanu sv. Lovre.* Cijena je za Split 30 din., a iz Splita do Sinja 28 din.

ZAVRŠNI ISPIT NA GRAĐANSKOJ ŠKOLI. Na 20 ov. mj. zaključen je usmeni završni ispit na mjesnoj Građanskoj školi. Od 46 đaka koji su polagali završni ispit, pokazao se je ovaj uspjeh: 34 đaka položili su završni ispit s povoljnim uspjehom, 8 ih je odbijeno na dva mjeseca, a 4 na godinu. Kako se iz ovoga vidi, osm još onih, koji će napraviti popravak, rezultat je vrlo dobar, jer ih ovako prolazi oko 74%, a sad nisu udovoljili 26%.

I sa ostalim razredima završen je rad u školi na 20 ov. mj., pa ćemo i o njima javiti konačni uspjeh za ovu školsku godinu.

POJAČANJE I POBOLJŠANJE PAROBBODSKOG TURISTIČKOG PROMETA. Jadranska plovidba je uvela dvostruku ljetnu prugu Sušak—Rab, koju će nedjeljom odžavati luksusni parobrodi „Zagreb" i „Plav".

Kako vidimo Jadranska plovidba nastoji da i u toku sezone popravi i poboljša parobrodske i izletničke veze. Ne sumjamo da će ipak doći red i na Sjevernu Dalmaciju, te da će se Šibeniku dati bar one pogodnosti, koje već uživaju druga mjesta, kao na pr. Week—End karte za Rab, i ukrcavanje putnika za Biograd na prugama br. 1 i 2 o čemu smo već dosta pisali.

Iz „Društva Kućevlasnika"

Ovim se upozoravaju kućevlasnici—dužnici iz Šibenik», da će se prijave o podijeljenim zajmovima na kućni posjed o kojima je bilo govora u predzadnjem i zadnjem broju „N. T." primati *još samo danas u petak 22 juna t. g. od 6—7 sati poslije podne* u foyeru gradskog Kazališta. Stoga se pozivlju oni kućevlasnici—dužnici, koji još nijesu došli da predignu formulare prijava, kao i oni, koji ih još nijesu ispunili i povratili, da to učine do gornjeg roka, jer se poslije istog ne će više primati ove prijave. Radi važnosti poduzete akcije za zaštitu srednjeg staleža, nijedan kućevlasnik —dužnik, ne smije u vlastitom interesu ovu prigodu propustiti. Uprava.

VESLAČIMA — UČESNICIMA NA JADRANSKOJ REGATI, Jadranska plovidba odobrila je popust od 75% za vožnju na parobrodima do Šibenika i natrag.

IZLOŽBA RUČNIH RADOVA đaka u Građ. školi otvorena je 24 i 25 ov mj. od 9-12 i od 4 7 s.

LIKVIDACIJA UDRUŽENJA POSTOLARA ITD. Riješenjem Kr. Banske Uprave u Splitu VIII br. 7385 od 15 VI t.g. postala je pravomoćna odluka Zanatske Komore u Splitu kojom je raspušteno Udruženje postolara, papučara, opančara i sedlara za sjevernu Dalmaciju sa sjedištem u Šibeniku, a članovi istoga imaju se priključiti teritorijalno nadležnim sreskim udruženjima zanatlija.

Tim riješenjem napokon je likvidirano ovo važno pitanje i to na način kao što je želila većina zanatlija svih srezova sjeverne Dalmacije, tako da od sada postoje samo jedinstvena udruženja svih zanatskih struka za pojedine srezove sjeverne Dalmacije.

OVOGODIŠNJI REZULTAT USPJEHA U GRAĐ. ŠKOLI je ovaj: od 244 đaka: Odličnih 3, vrlo dobrih 35, dobrih 124, polažu popr. ispit 63, ponavljaju razred 17, neocijenjenih 2.

LUCA UD. ZENIĆ ROĐ. BOGDAN prekjučer preselila se u vječnost. Čestitoj starici laka crna zemlja, a ucviljenoj rodbini naše saučešće.

ZAGREBAČKA „VIKTORIJA" U ŠIBENIKU

„Osvitu" je uspijelo da po cijenu velikih žrtava angažuje odličan Zagrebački klub-prvaka Zagreba „Viktoriju" za dvije utakmice. Prva će se održati na dan sv. Petra i Pavla 29 tm. a druga u nedjelu 1 jula. Tako ćemo poslije dužeg vremena vidjeti jedan prvorazredni klub u borbi sa našim „Osvitom".

Tuča na Poljani

Juče su oko 11.30 s. prolaznici na poljani imali prilike da vide jedan rijedak prizor. Dva gospodina od kojih je jedan blo g. Battigelli, a drugi g. Piljac, podjelili su megdan šakama i kišobranom, u kom je g. Piljac izvukao kraći krj.

ČIŠĆENJE MANDRAČA U DOCU. U srijedu je započelo čišćenje mandraća u Docu a trajaće oko mjesec dana. Mandrać je širio jak smrad okolo, i teško se u njemu pristajalo te će se sada dovesti u red,

IZLET IZ SPLITA ZA ŠIBENIK I SKRADIN. U nedjelju 24 o. mj. Jadranska plovidba priređuje izlet iz Splita u Skradin i Šibenik povodom veslačke utakmice „Krke“ — „Gusar“. Izletnici će prvo ići u Skradin na slapove Krke ne zaustavljajući se u Šibeniku, a zatim će se vratiti u Šibenik, da bi izletnici prisustvovali Jadranskoj regati.

U NEDJELJU JE VELIKA PROCESIJA SRCA ISUSOVA. Po tradicijonalnom običaju, u zadnju nedjelju lipnja, koja ove godine pada na 24 o. mj, uputiće se iz crkve sv. Lovre gradom velika procesija sa kipom Srca Isusova. Kako isto poslije podne priređuje se u Šibeniku „Jadranska veslačka regata“, sporazumno sa presjednikom „Krke“, da građanstvo skladno i nesmetano može udovoljiti zdravoj sportskoj razonodi i dubokim vjerskim osjećajima, procesija polazi tačno u 6 i pô. Tijekom ophoda, kod crkvice sv. Antuna, održaće prigodni govor O. J. Belić. Umoljava se građanstvo, da za vrijeme procesije iskiti svoje kuće. O. B.

MASARYKOVO FILHARMONIČKO DRUŠTVO „KOLO“ održaće u nedjelju svečani pomen svom zaslužnom članu uprave i savj. odbora Mati Karadjoli gradonačelniku. U 8·30 sati biće zadušnice u crkvi gospe vanka grada, kojom prigodom će pjevati muški zbor tužaljke, a u 9·30 sati održaće se komemoracija u društvenim prostorijama.

Pomen slovo drži član savj. odbora g. Dr. Ježina Krste. Uprava M. F. D. „Kolo“ pozivlje sve članove društva i prijatelje pokojnika da prisustvuju.

OPASKA UREDNIŠTVA. Da se nebi rđavo tumačila naša vijest o rijeđenju Banske uprave povodom prodaje vina vlastitog proizvoda, javljamo da je, kako smo neknadno doznali, na inicijativu i predstavku opštine od 2 juna 1934 god. donešeno rijeđenje koje smo u prošlom broju publikovali.

Iz Mjesne Org. J. N. S.

Uredovni je sat u prostorijama organizacije svakog dana u jutro od 12 do 1 sat i u večer od 7 do 8 sati. Činovnik organizacije dati će i primiti sva potrebna obavještenja, kao i upis novih članova i uplate članarina.

RESTAURACIJA
Kupalište „JADRIJA“

Menù

10 din. — juha, govedina, salata ili varivo i 2/10 vina.

12 din. — juha, pečenje teleće · janjeće, salata ili varivo i 2/10 vina

14 din. — juha, pečena riba, teletina, salata ili varivo i 2/10 vina.

Vlasnik
ŠIME MARENZI — ŠIBENIK

OGLAS

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dne 9. jula 1934 godine u 11 sati prije podne **prva ofertalna licitacija** *za nabavku živežnih namirnica, mesa i kruha za vrijeme od 15 jula do 31 decembra 1934 godine, te za nabavku peradi, kokošjih jaja, mlijeka, voća, krompira, kupusa, zelja i dr., a za vrijeme od 15 jula do 30 septembra 1934 godine. Za potanje obavijesti zainimanici neka se obrate upravi bolnice za vrijeme uredovnih časova.*

Upravnik bolnice : MACHIEDO.

Trgovac bez zaštite

Država je zaštitila dva staleža : Bankarstvo i zemljoradnike. — Tu istu zaštitu traže i ostale grane narodne privrede. — Treba obustaviti dražbe, pljenidbe, i transferacije do donošenja zakonske zaštite trgovaca.

Trgovački vijesnik donäša : Naša se privreda nalazi u previranju i treba je na smišljen način sredjivati. Uticaji međunarodne krize osjećaju se i kod nas, a poslovni svijet to najboije primjećuje na svojim ledjima. To dokazuju činjenice s kojim moramo računati i koje nas svaki dan potsjećaju na teškoće današnjeg vremena. Pojedini staleži počinju da se organizuju i nastoje svojim udruživanjem da stvore otpor teškoćama koje su zavladale u narodnoj privredi. U najtežem položaju nalazio se je zemljoradnički stalež koji je usljed toga i naišao kod mjerodavnih faktora na susretljivost i nužnu uvidjavnost, a za njim su došli i novčani zavodi koji su također bili dobre sreće i izvojevali su s malo napora vellku zaštitu. Ta jednostrana zaštita u našoj privredi poljuljala je ravnotežu i stvorila je kaos u narodnoj privredi. Takvo stanje primoralo je ostale grane naše privrede da i one traže od nadležnih vlasti da se pobrinu za njihov opstanak. *Trgovački stalež već odavna traži da bude izjednačen sa spomenutim granama narodne privrede u pogledu zaštite no ako se na nadležnim mjestima ne želi stvarati neke vrsti moratorijumski izuzetci, onda treba ovu doista štetnu moratoriumsku praksu potpunoma ukloniti iz narodne privrede na korist države i naroda jer sadanje zaštite koje uživaju dva staleža i to zemljoradnici i bankari nisu ništa drugo nego vještačke kočnice koje otežavaju normaliziranje prilika u našoj zemlji.* Nisu, međutim, samo trgovci koji žele zaštitu i koji traže jednaka prava, kao što to imaju rečena dva staleža, nego su se njima, kako vidimo, priključili i ostali zanemareni staleži. Obrtnici su se nedavno pojavili s traženjem zaštite na svome kongresu u Karlovcu, te osim kongresa energično rade u cijeloj zemlji na donošenju zaštite za svoj stalež. U svim mjestima naše otadžbine obrtnici se organizuju i na javnim zborovima traže dvoje : ili ukidanje zaštite za sve stateže podjednako ili uvođjenje zaštite za obrtnike jednakom mjerom kako su to zaštićena i povlaštena gore navedena dva staleža. U najnovije vrijeme imademo i naše industrijalce u istoj fronti, jer su se i oni na svome sastanku od 13 o. mj. izjasnili protiv jednostrane zaštite i zahtjevaju da se domaća industrija unapredi zaštitnim mjeràma kako bi ona mogla da se razvija na korist narodne odbrane i narodne privrede.

Saznajemo da su u Primorju mnoge općine pošle u toj stvari čak tako daleko da šalju brojne telegrame. Narodnoj skupštini u kojima motiviraju razloge zbog svoga traženja u stvari zaštite srednjeg staleža koji je zapao u teškoće plaćanja i nalazi se pred katastrofalnim posljedicama što bi značilo, ako bi se to stanje i dalje podržavalo, potpuno uništenje privrede i maloga privrednika.

Dakle, kako vidimo, cijela privreda ustala je protiv onoga, protiv čega se mi borimo već mijesecima i mijesecima. Trgovačka štampa konstatovala je davno da se nemože jedan stalež favorizirati na štetu drugoga i tako stvarati neuravnoteženost u narodnoj privredi. I kako vidimo u toj borbi dobila je pomagače i to dostojne i jake pomagače, te se stoga nadamo da će svojom dosadanjom snagom i njihovom potporom konačno moći osvojiti željenu tvrdjavu, te tako izvojevati našoj privredi bolje dane i sretniju budućnost. Nama je nesumljivo mnogo stalo do toga da se naša cijelokupna privreda stabilizira odnosno sanira, jer ako se to ne učini, nećemo ni mi moći kao trgovačka privreda da dodjemo do onoga prosperiteta koji želimo da postignemo u interesu trgovačkog staleža i njegovih mnogobrojnih porodica. *Međutim, naša je staleška borba skocentrirana uglavnom i prvenstveno na saniranju trgovačke privrede, jer uslijed njenog rdjavog stanja trgovački stalež danomice gubi teren pod nogama i propadaju pojedinci u masama.* Stoga treba da stvaramo snošljivije stanje najprije u svojim redovima, a tek onda možemo pomagati na poslu sredjivanja prilika za općenitost i za cijelokupnu narodnu privredu.

Novčari, odnosno bankari su zaštićeni, a s njima uporedo i naši zemljoradnici. Pošto je trgovac najuže vezan uz ová dva staleža, treba voditi računa i o njegovoj zaštiti kako ne bi neminovno propao već zbog toga što su ove dvije društvene klase na njegovu izravna štetu zaštićene. *Trgovac mora da plaća dugove na prvome mjestu svome vjerovniku, pa zatim dugove i ogromne kamate bankama, a ne može da utjera niti dinara od svoga dužnika zemljoradnika, a niti može da dodje do svog novca uloženog u banka.* Pa kuda to vodi? Ova situacija dovodi trgovce u položaj da ne mogu nabavljati potrebnu robu zbog nestašice likvidnoga novca, te tako dolaze u situaciju da često dobrovoljno prodavaju pokretna i nepokretna imanja, *a u najviše slučajeva njihova imovina ide na bubanj zbog malih dugovanja njihovim vjerovnicima i bankama. Trgovac danas najviše pati od nemilosrdnih vjerovnika koji im prodaju posjede i dućane u bescjene, jer nisu u stanju da plaćaju ogromne kamate i redovite vjerovničke dugove. Pod ovakvim uslovima trgovački stalež počeo je da traži od svojih pretplatnika da putem štampe i javnih zborova zahtjevaju od vlasti promjenu privrednog režima u zemlji.* Razne i mnogobrojne dražbe, transferacije, pljenidbe i basnoslovni troškovi raznih društava vjerovnika, te mnogih zvanih i nezvanih posrednika i advokata nemilosrdno progone trgovački stalež i dovode njega ve članove na prosjački štap. *Od vidjenoga trgovca i uglednoga građanina stvara se u najkraće vrijeme proleter i bijednik bez primjera.* To trgovački stalež doživljava danomice i ne može dozvoliti da njegovi drugovi s porodicama bez vlastite krivice propadaju i da padaju na ovako niske grane ljudskoga opstanka, *Stoga trgovački stalež traži jednako pravnu zaštitu i stvaranje snošljivih odnosa između zemljoradnika i trgovca i to naročito na selu gdje je ta nevolja i opasnost te strah od naglog propadanja najveći.*

Pošto su se i oni kapitalom snažniji redovi (industrijalci) naše privrede prepali stanja u kome se nalazi domaća privreda i pošto ni njima ne konvenira nezaštićeno stanje prema zaštiti ostalih grana privrede u zemlji, smatramo opravdanim što takvo stanje ne može da podnosi ispaćeni srednji stalež, to jeste stalež trgovaca i obrtnika. Zajednički zahtjevi industrijalaca, trgovaca i obrtnika moraju donijeti izlaz iz situacije u kojoj se danas nalazimo, jer u protivnom slučaju moramo doživiti katastrofu koja najodsudnije prijeti malome privrednika odnosno nezaštićenom trgovcu i obrtniku. *Trgovački stalež podnio je već nekoliko puta svoje zahtjeve nadležnim vlastima i tražio je staleško zaštitu po principu jednakih prava i jednakih dužnosti sviju građana u zemlji bez razlike, no do danas nije na ta svoja skromna i opravdana traženja dobio odgovora. Sada je u tome pogledu posljednji čas i mislimo da trgovački stalež ne može dalje ni koraka, jer svako daljnje čekanje stvara samrtni hropac kojemu nema lijeka niti spasa.*

Prije nego li što predjemo na rješenje doista kompliciranog problema zaštite trgovačke privrede, treba donijeti mjere koje će spasiti samrtnika od sigurne smrti, a to znači da treba prije svega zabraniti odnosno obustaviti pljenidbe, dražbe i transferacije u redovima trgovačkoga staleža, koji nije u stanju bez ovakvih prethodnih mjera da dočeka proces donošenja zakonske zaštite za trgovački stalež po principu ostalih zaštita u našoj zemlji, jer mu je voda došla do vrata, a teškoće zaprijetile katastrofom.

Dakle trgovački stalež očekuje od nadležnih vlasti da će one hitno sanirati narodnu privredu i prići rješavanju teškoga problema zaštite sviju staleža podjednako ili da će ukinuti sve zaštite i predvidjeti istu samo za one privredne jedinice, koje zapadnu u bezizlazan položaj po višoj sili, odnosno na osnovu prilika, koje vladaju u privredi ne samo naše zemlje nego cijeloga svijeta. No prije nego li što vlasti pridju rješavanju toga velikoga pitanja treba preduzeti jednu veoma važnu preliminarnu mjeru, to jeste treba zabraniti pljenidbe i dražbe u redovima privrede, a naročito trgovačkoga staleža, jer su one u stanju da razore i ono što bi se s malo dobre volje dalo spasiti, a nakon toga mogu onda vlasti laganim tempom smišljeno da rješavaju pitanje opće zaštite ili slobodne razmjene dobara u oblasti domaće privrede.

To su osnovni zahtjevi, zapravo zakoni trgovačkoga staleža i te osnovne postulate trgovačke privrede dostavljamo ponovno ovim putem nadležnim vlastima da o njima hitno razmisle te da donesu trgovačkome staležu spasonosno rješenje. Zatezanje s ovim pitanjem mogli bi stvoriti katastrofalne posljedice po narodnu privredu i socijalnu ravnotežu našega naroda uopće.

Ovaj apel upravlja trgovački stalež na resornog ministra g. Demetrovića s pitanjem da li će on učiniti za trgovački stalež ono šta je dosada učinio za zemljoradnike? Mi bismo željeli da se u trgovačkoj privredi pokaže onoliko stvaralački aktivan koliko se je to pokazao u oblasti naše poljoprivrede.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune“

Štampa i vlasništvo: Odilk. Oraš. Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik — Odgov. urednik: Hamilkar Vitaliani